

PsH Tóth Zoltánné

LÉLEKGYÓGYÍTÁS „A HATTYÚVITÉZ” MESÉJÉVEL

Mesefeldolgozás óvodásokkal

Vegyes csoportban dolgozok. Az influenzajárvány miatt nagyon kevesen jártak óvodába, így a mikro-csoportos drámajátékra spontán helyzet adódott. A hattyúvitész meséjét hallhatták már néhányszor. Valamikor régebben alvásidőben olvastam, ezen a héten pedig kétszer elmeséltem. Nem számítottam mélyen-szántó játékokra, mert a jelen lévő kilenc gyermekből 3 kiscsoportos, 3 középsős, és 3 nagycsoportos jött aznap.

Arra készültem, hogy eljátsszuk a mesének azt a részét, amikor a banya lánya megtalálja az ikreket és mivel nagyon szépek, nem veszi el az életüket, csak a nyakláncot veszi le róluk és hattyúvá válnak. Ebben egyeztünk meg. Megkérdeztem tőlük akar-e valamelyikük a banya lánya lenni. Nem szokványos drámapedagógiai helyzet, hiszen negatív szerepet a drámatanár szokott vállalni, de többször találtam szembe magam olyan esettel, hogy ilyen szerepre lelkes önként vállalkozó jelentkezik, még mielőtt bármit mondanék, ezért kellő körültekintéssel beleengedtem ebbe a helyzetbe egy gyereket. Három kislány is jelentkezett, közülük azt választottam, aki a csoportban, de még a másik óvodában is arról volt híres, hogy éles eszű, de nehezen alkalmazkodik, verekszik, nem képes belátni a hibáit, duzzogással reagál, ha nem tetszik neki valami, pedig már 6 éves. Választottunk még egy remetét, és egy legidősebb királyfit, őket beküldtük a kuckóba – a csoportszobához tartozó kicsi szobába, ahonnan mindent láttak és hallottak, mégis fizikailag nem voltak velünk. Az volt a játék, hogy a banya lánya odamegy a gyerekekhez, akik vígan szaladgálnak szőnyegen, akit megérint, némajátékkal leveszi a láncot a nyakából, az hattyúvá változik. Mikor mindet átváltottam, megkérdeztem tőle, hogy érzi magát. Látszott rajta, hogy feszeng. A hattyúk egyre közelebb men-

tek hozzá, – ki hason, ki törpejárással, szárnycsapkodással – és valamiféle gágogó hangot adtak ki magukból. Nem volt élethű a hattyúhang, hiszen ilyen ritkán lehet hallani, mégis átütő ereje volt a jelenetnek. Szó szerint nyomást gyakoroltak a kislányra, úgy átérték a játékot. A kérdésekre megjött a válasz is: rosszul. Látszott, hogy szabadulna ettől az érzéstől. Ekkor jött a gondolat: jó lesz a feltörő érzéseket kihangosítani. A „banya lányát” leültettem egy székre, ezüzlánc híján egy félkör alakú csörgősort adtam a kezébe. A többiek visszaültek a mesepárnájukra.

– Itt vannak az ezüzlánccok a kezébe. Mire gondolsz most?

– Nem akartam megölni őket, csak a láncot levenni – mondta.

Akinek van ötlete mit gondolhatott a banya lánya, tapsoljon egyet, cseréljen helyet vele –adtam ki az újabb instrukciót - Amikor a kezébe veszi a láncot, elmondhatja mit gondolt.

Először záporoztak a tapsok, végül megértették, hogy egymást is meg kell várniuk. Meglepő módon nagyon mély értelmű lélekválaszok érkeztek. Ki-ki a maga szintjén elmondta, hogy nem akarta megölni őket, azt hitték, csak a láncot veszik el. Csak az anyjuknak akartak bizonyítékot vinni. Nem gondolták, hogy átváltoznak, és nem lesznek tőle embergyerekek. – Látszott, hogy belegondoltak, milyen rossz lehet ez.

Mikor nem jött más gondolat én tapsoltam.

– Most mit csináljak? Anyámnak oda kellene adni a láncokat, de akkor a gyerekek hattyúk maradnak! Bárcsak lenne egy tündér, aki adna másik láncot nekem!

– De hát nincsenek is tündérek! Kiabált be egy nagycsoportos gyerek.

– Nincs? De hiszen a mesében a tündérkirálynő változtatta fehér szarvassá az ikrek anyukáját! – válaszoltam.

– Látszott ezzel nem tudnak, vagy nem akarnak mit kezdeni. Elakadni látszott a játék.

– Jaj, mit tegyek? – jajdultam fel még mindig a székben. Erre aztán megmozdult a fantáziájuk, meg a segítő szándékuk. Mindenkinek volt hozzáfűzni valója, de a legmegkapóbb mégis ez volt:

– Megmutatom a banyának a láncokat, aztán éjszaka, meg visszaviszem a hattyúknak, átváltoztatom őket, aztán meg mire reggel lesz, gyorsan visszaszaladok a láncokkal a palotába – mondta egy nagyfiú. (Érezhető volt, hogy sem az anyjának, sem a szíve parancsának nem tud, nem akar ellenszegülni).

– Ez nem lesz jó – szóltam közbe –, nem lehet egész életedben oda-vissza rohángálni, a gyerekek meg hol hattyúk, hol emberek.

Az a kislány váltotta le a tapsolásával a fiút, aki eredetileg a banya lánya szerepet magára vállalta. Látszott rajta, hogy nagyon nehéz neki ez az egész. Tudtam, nem hagyhatom benne ebben a szorító helyzetben.

Most azt a részt játsszuk, hogy hazaér a remete, meg a királyfi és látják, hogy hattyúvá váltak a testvérei! Meséljétek el hattyúmódra, mi történt – adtam ki az újabb instrukciót. Az „ikrek” hattyúpózba ereszkedtek, visszahívtam a remetéüket.

– Mit gondolsz most? – kérdeztem a „legidősebb királyfitól” – Hattyúk lettek – mondta elkomorodott arccal.

– Te mit érzel, hogy látod, mennyire kétségbeesetten próbálják elmondani a testvérüknek mi történt? Fordultam a banya lányához. – Sajnálom őket. Visszaadom a láncokat! – érett meg benne a döntés. – Rendben. – válaszoltam. Ha ezzel (csörgősor) megérinted a fejüket, visszaváltoznak emberré.

Nagy volt a boldogság, ahogy emberré lehettek, a banya lánya szeme is ragyogott!

Mit gondoltok, mit gondol most a remete? Akinek van ötlete, megfoghatja a vállát és kihangosíthatja a gondolatát. (Aki a remete szerepét vállalta, ritkán beszél, most is csak révedt maga

elé.) De nem jelentkezett senki, így én léptem szerepbe. – Nagyon köszönöm, amit a gyerekekért tettél! – szóltam a banya lányához. Ez igazán nagydolog volt! (A kislányból a megkönnyebbülés és a megdicsőülés sóhaja szállt fel). Látjátok, ez a lány a boszorkány tudományát már biztosan sohasem fogja rosszra fordítani! Mert legyen valaki varázsló, vagy boszorkány, a tudását jóra és rosszra is tudja fordítani, de ő már biztos, hogy mindig jóra fogja!

A kislány sugárzott, ragyogott a boldogságtól! Minden gyerek elismerő és hálás tekintettel nézett rá.

A valóságban ő sok elmarasztalásban részesül a viselkedése, az öntörvényű magatartása miatt. Nincsenek stabil játszótársai, mert gondolkodás nélkül megüti őket, ha valami nem tetszik. Túl sok családi probléma nyomasztja, valakin le kell verni a sérelmeket, de jó lelke van, ez most megmutatkozott. Azért volt olyan boldog, mert végre ezt mindenki láthatóan érzekelte is. Az is látható volt, hogy szenved, ha árt valakinek, pedig a mindennapokban úgy látszott érzéketlen mások bajára.

Utószó

Eltelt pár hét a csoport életében. A mi kis „banya” lányunk kis csapatban játszik. Együttműködnek vele, befogadták. Bár nincs az a mese, ami varázsütésre megoldja az élet problémáit, lehet találni olyat, ami megadja a kezdőlökést, hogy elinduljon a változás a jó irányba. Azt gondolná az ember jó változást pozitív szerepfelvétel hoz, de ez a játék is azt igazolta, amit én az életemben olyan sokszor megtapasztaltam: a legrosszabból is ki lehet hozni a legjobbat! Csak kell hozzá kitartás, és az a jótékony „véletlen”, ami a szeretet fényét megmutatja a rossz helyzetben. Nekünk ez a „véletlen” a Hattyúvitéz meséjében volt benne. Gyógyult tőle a közösség, gyógyult a kislány lelke, mert a sok probléma, konfliktus közepette, lehet, már maga sem hitte, hogy a jóság ott lapul a lelkében.

Ha az ember hisz a mesék varázserejében, a varázslatot is megtapasztalja!